

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Sîli Gavril împotriva Anei Sîli cu privire la rezoluțiunea actelor juridice,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Sîli Ana, casată hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni (sediul central) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 12 iulie 2018, Sîli Gavril s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată împotriva Anei Sîli cu privire la rezoluțiunea actelor juridice.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că prin contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 5307 din 06 septembrie 2012, autentificat de notarul public Dragomir Angela, Sîli Gavril în calitate de beneficiar al întreținerii, a transmis în proprietate fiicei Sîli Ana ca dobânditor, imobilul compus din terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,4095 ha și casa de locuit individuală cu suprafața de 130 m², cu construcții accesorii bucătărie de vară cu suprafața de 24 m²; sarai cu suprafața de 40 m²; beci cu suprafața de 21,3 m², amplasate pe terenul sus-menționat, situate în or. XXXX, str. XXXX, nr. XX. Prin același contract, Sîli Ana în calitate de dobânditor, a acceptat ca preț al acestei înstrăinări și și-a asumat obligația de întreținere, pe care urma să i-o acorde pe tot parcursul vieții și după aceasta s-a obligat să suporte cheltuielile de înmormântare conform obiceiului local. Întreținerea la care s-a obligat pârâta să o acorde consta din asigurarea hranei zilnice, îmbrăcăminte, încălțăminte, tot ajutorul necesar și dreptul de a locui și de a se folosi de tot imobilul înstrăinat pe tot parcursul vieții beneficiarului întreținerii.

Prin contractul de donație nr. 5465 din 12 septembrie 2013, autentificat de notarul public Dragomir Angela, reclamantul în calitate de donator a donat fiicei Sîli Ana terenuri agricole: suprafața de 0,4251 ha - număr cadastral XXXX, suprafața de 0,14 ha - număr cadastral XXXX și suprafața de 0,5022 ha - număr cadastral XXXX,

situate în raionul XXXX, or. XXXX, extravilan, iar prin contractul de donație nr. 5469 din 12 septembrie 2013, autentificat de notarul public Dragomir Angela, ca donator a donat fiicei Sîli Ana terenuri destinate pentru grădini cu suprafața de 0,151 ha, numărul cadastral XXXX și suprafața de 0,1341 ha, numărul cadastral XXXX, situate în raionul XXXX, or. XXXX, extravilan.

Prin contractul de donație 459 din 29 ianuarie 2014, autentificat de notarul public Dragomir Angela, ca donator a donat fiicei Sîli Ana terenul grădină cu suprafața de 0,3492 ha și numărul cadastral XXXX, situat în extravilanul or. XXXX.

Prin contractul de donație nr. 4345 din 23 iulie 2014, autentificat de notarul public Dragomir Angela, a donat fiicei Sîli Ana terenul agricol cu suprafața 0,2199 ha, cu numărul cadastral XXXX, situat în extravilanul or. XXXX.

Reclamantul a susținut că contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 5307 din 06 septembrie 2012, a fost încheiat cu respectarea prevederilor art. 839 alin. (1) Cod civil. Iar, contractele de donație indicate mai sus, au fost încheiate respectiv în deplină corespundere cu art. 827 alin. (1) al aceleiași legi.

Dreptul de proprietate asupra imobilelor care au constituit obiectul contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață și contractelor de donație respective, au fost înregistrate după pârâtă la Oficiul Cadastral Teritorial Călărași. Astfel, toată averea reclamantului a trecut de drept în proprietatea pârâtei.

Încheierea contractelor în cauză cu fiica sa, a fost condiționată de faptul că ajungând la o vârstă înaintată, a făcut o înțelegere cu ultima ca aceasta să-i poarte de grijă la bătrânețe, sa-i asigure toate cele necesare traiului și respectiv să-l înmormânteze cu respectarea obiceiurilor localității lor. Ulterior încheierii contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață, la insistența pârâtei a donat și toate terenurile pe care le deținea ca cotă echivalentă de teren și terenuri de grădină.

Reclamantul a avut mare încredere în fiica sa că aceasta își va onora promisiunile și obligațiile asumate, însă Sîli Ana la început până a trece în proprietate casa și terenurile, se purta frumos și grijuliu, iar ulterior l-a abandonat, plecând peste hotare. Nu cunoaște locul ei de aflare și cu aceasta nu mai comunică.

În fața instanței de judecată reclamantul a solicitat rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 5307 din 06 septembrie 2012, rezoluțiunea contractului de donație nr. 5465 din 12 septembrie 2013, rezoluțiunea contractului de donație nr. 5469 din 12 septembrie 2013, rezoluțiunea contractului de donație nr. 459 din 29 ianuarie 2014, rezoluțiunea contractului de donație nr. 4345 din 23 iulie 2014.

Prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni (sediul central), acțiunea a fost admisă, fiind dispusă rezoluțiunea actelor juridice menționate supra.

Pentru a admite acțiunea prima instanță a reținut că, pârâta Sîli Ana nu-și îndeplinește obligațiile contractuale asumate față de reclamantul Sîli Gavril, fapt confirmat întru totul prin probele administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată, iar nerespectarea acestor obligații contractuale atrage conform prevederilor legale rezoluțiunea contractului de către beneficiarul întreținerii.

În acest sens, prima instanță a evidențiat că, Sîli Ana este căsătorită cu un cetățean al Republicii Italia, iar aceștia locuiesc pe teritoriul Italiei și este în imposibilitate de a-și îndeplini condițiile asumate prin contractul de înstrăinare cu

condiția întreținerii pe viață, în deplină măsură. Or, faptul că pârâta Sîli Ana a început reconstrucția și reparația casei de locuit, contribuie la îmbunătățirea condițiilor de trai, nu denotă respectarea integrală a contractului, cu atât mai mult că din declarațiile martorilor audiați a fost constatat că reclamantul adesea era neîngrijit, pe timp de iarnă nu era asigurat cu lemne și nu avea parte de îngrijire și ajutorul necesar, achitând singur facturile de consum și procurându-și, la fel singur, medicamentele necesare.

Prima instanță a apreciat critic declarațiile pârâtei Sîli Ana cu privire la faptul că, ea își îndeplinește integral obligațiile asumate prin contract, prin faptul că vine în Republica Moldova de două ori pe an, prelucrând terenurile și îngrijind de gospodărie și cele necesare reclamantului, or Sîli Gavril necesită de îngrijire zi de zi, iar fiica sa Ana Sîli aflându-se în Italia nu are posibilitate de a acorda îngrijirea necesară.

Pe aceleași motive, reținând starea de nevoie a donatorului Sîli Gavril prin înrăutățirea stării patrimoniale și survenirea pericolului propriei întrețineri corespunzătoare după perfectarea contractelor de donație cu Sîli Ana, prima instanță a concluzionat de a admite și pretenția cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație.

Prin decizia din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Sîli Ana, casată hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni (sediul central) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

Pentru a respinge acțiunea, instanța de apel a relevat în decizia sa că, din hotărârea contestată rezultă că concluziile primei instanțe de fapt sunt bazate pe declarațiile reclamantului și martorilor din partea sa, în timp ce legiuitorul a stabilit că nu este suficientă prezumarea faptului că obligația de întreținere nu a fost executată sau a fost executată necorespunzător, exclusiv din declarațiile beneficiarului întreținerii, fiind necesară prezentarea și administrarea de probe.

La caz, însă, nu au fost prezentate probe în acest sens, iar declarațiile reclamantului și a martorilor din partea acestuia în cadrul examinării cauzei, au fost combătute prin declarațiile reprezentatului pârâtei și ale martorilor din partea pârâtei, iar ca urmare soluția primei instanțe nu putea fi bazată pe declarațiile uneia dintre părți, urmând a fi prezentate careva probe în vederea justificării celor invocate, ce nu se atestă la caz.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că, înaintând prin cererea de chemare în judecată pretenția privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, reclamantul nu a notificat-o pe Sîli Ana despre intenția de rezoluțiunea contractului din motivul executării necorespunzătoare a contractului, încălcând dreptul acesteia de a înlătura pretensele încălcări.

Mai mult, faptul că Sîli Gavril a fost îngrijit la solicitarea Anei Sîli de către alte persoane, nu constituie încălcarea semnificativă a obligațiilor contractuale de către dobânditor, or toate cheltuielile în acest sens au fost suportate de pârâtă, iar prin prisma art. 711 lit. a) Cod civil, rezoluțiunea contractului sinalagmatic este exclusă dacă încălcarea obligației este neînsemnată.

Referitor la pretențiile reclamantului privind rezoluțiunea contractelor de donație, instanța de apel a menționat că reclamantul, nu a probat imposibilitatea de a se întreține pe sine și pe terți, survenită în rezultatul contractului de donație și astfel nu a probat întrunirea în speță a temeiurilor legale ce l-ar îndreptăți la rezoluțiunea

contractelor de donație. Mai mult, în speță s-a constatat netemeinicia pretenției reclamantului privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viața. Prin urmare, Sîli Gavril este îndreptățit de a pretinde la executarea obligațiilor contractuale de către Sîli Ana.

La 28 februarie 2020, Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat o lege care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea precum și apreciat în mod arbitrar probele.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Sîli Gavril, reprezentat de avocatul Mîrzenco Dumitru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru